

СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Юзефович К. О. здобувач вищої освіти групи МЕНЗ/З

Миколаївський національний аграрний університет

Екологізація економіки є цілеспрямованим процесом, орієнтованим на перетворення економічної діяльності за допомогою зменшення негативного впливу людини на довкілля. На сьогоднішній день протиріччя між економічним зростанням та збереженням природного середовища є вкрай актуальною проблемою для всього людства. Швидкий розвиток різних секторів економіки, серед яких можна відзначити нафтову та вугільну промисловість, металургію, сільськогосподарське виробництво, негативно впливає як на стан біосфери, так і на життєдіяльність людини. У світі екологія і економіка мають дедалі тісніший зв'язок різних рівнях (від локального до глобального), і навіть безпосередньо залежить друг від друга [1].

Екологізація економіки є одним з масштабних викликів сучасності і на даний момент помітно впливає на розвиток багатьох країн. Можна сказати, що завдяки цьому процесу відбувається осмислення значущості природного середовища для життєдіяльності людини, тому дуже важливо розуміти зміст цього феномену [2].

У зв'язку з цим метою дослідження є визначення сутності екологізації економіки та виявлення її основних особливостей.

Сьогодні економічний розвиток може бути успішним лише за врахування екологічних обмежень. Раніше ж єдиним критерієм розвитку вважався економічний прибуток. Життя показало, що недотримання екологічних обмежень призводить до непомірних витрат на реанімацію й штучне відтворення понівеченої або загубленої природи. Та сповна відновити природно-ресурсний потенціал людство вже неспроможне. Починаються конкуренція, боротьба націй, народів і релігій за життєвий простір, природні ресурси, ринки збуту [3].

Експерти Організації ООН з охорони навколишнього середовища (ЮНЕП) розглядають «зелену» економіку як господарську діяльність, «яка підвищує добробут людей та забезпечує соціальну справедливість і при цьому суттєво знижує ризики для довкілля та збіднення природи». Таке розуміння «зеленої» економіки дуже зближує її із вищевикладеною концепцією сталого розвитку. Виходячи з цього, більший дослідницький інтерес викликає вужче, але має більш прикладний характер розуміння «зеленої» економіки як розробку, виробництво та експлуатацію технологій та обладнання для контролю та зменшення викидів забруднюючих речовин та парникових газів, моніторингу та прогнозування кліматичних змін, а також технологій, енерго- та ресурсозбереження та відновлюваної енергетики. До специфіки «зеленої» економіки можна віднести ще й те, що її основою передбачається екологічно чиста енергетика, яка ґрунтується на використанні не вуглеводневого палива та енергоефективних технологій.

Екологізація економіки є процесом запровадження екологічного чинника в аналіз показників економічного розвитку, що передбачає розробку методів обліку економічних втрат від зниження якості довкілля та їх мінімізацію.

Першорядними цілями цього процесу слід назвати: – зменшення техногенного навантаження, підтримання природного потенціалу шляхом самовідновлення та режиму природних процесів у природі; – скорочення втрат та комплексність вилучення корисних компонентів; – використання відходів як вторинний ресурс; – розробка безвідходних технологій, ефективних систем та техніки очищення

Основними принципами екологізації економіки є:

– еколого-економічний реалізм, вихідною передумовою якого є уявлення про неминучість обмеження перетворення природи в ході господарської діяльності;

– облік «стартових» умов, що визначають рівень кризи екологічної обстановки (рівень забруднення, стан здоров'я населення та інше) на території, де розташовано суб'єкт господарювання;

- взаємозв'язок ринкового та неринкового регулювання;
- превентивність, яка передбачає перенесення тяжкості у регулюванні на початкові етапи науково-виробничого циклу;
- альтернативність, що передбачає розробку кількох варіантів вирішення проблем;
- інноваційність проектів і програм, що розробляються та реалізуються, залежно від пріоритетів розвитку, ресурсного забезпечення, екологічної ємності території та низки інших факторів [1].

Отже, проведений аналіз показав, що екологізацію економіки можна охарактеризувати як складне та багатоаспектне явище, яке торкається проблем економічного, екологічного, соціального характеру, а також виступає одним з найважливіших викликів сучасності і наразі має все більшого значення для розвитку будь-якої держави. Цей процес є більш різнобічний і системний підхід до навколишнього середовища, більш глибоке розуміння ролі природи в житті людей. Він орієнтований на збереження природного потенціалу навколишнього середовища, покращення якості життя населення та на сприяння збільшенню темпів економічного зростання.

Список використаних джерел

1. Сітак, Л. А. Розвиток уявлень про взаємодію людини з природою // Соціально-гуманітарні знання. - 2016. - № 3. - С. 70-76.
2. Вержицький, Д. Г. Екологічний сектор економіки та його роль у процесах екологізації // Міжнародний журнал прикладних та фундаментальних досліджень. - 2015. - № 12. - С. 1096-1100.
3. Панова, І. А. Екологізація економіки України в умовах глобальних викликів // Ефективна економіка. - 2019. - № 2. - С. 1-8.

Науковий керівник - Олійник Т. Г. - канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємств